

Bruselj, 10. marec 2026
(OR. en)

7197/26

ENER 120
ENV 219
TRANS 139
ECOFIN 319
RECH 116
CLIMA 128
IND 178
COMPET 303
CONSOM 75

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj: za generalno sekretarko Evropske komisije:
direktorica Martine DEPREZ

Datum prejema: 10. marec 2026

Prejemnik: Thérèse BLANCHET, generalna sekretarka Sveta Evropske unije

Št. dok. Kom.: C(2026) 1526 final

Zadeva: PRIPOROČILO KOMISIJE
z dne 10.3.2026
o sprostitvi zasebnih naložb v energijsko učinkovitost

Delegacije prejmejo priloženi dokument C(2026) 1526 final.

Priloga: C(2026) 1526 final

Bruselj, 10.3.2026
C(2026) 1526 final

PRIPOROČILO KOMISIJE

z dne 10.3.2026

o sprostitev zasebnih naložb v energijsko učinkovitost

PRIPOROČILO KOMISIJE

z dne 10.3.2026

o sprostitvi zasebnih naložb v energijsko učinkovitost

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 292 Pogodbe,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Komisija je v sporočilu z dne 17. septembra 2020 z naslovom Krepitev evropskih podnebnih ambicij do leta 2030 – Vlaganje v podnebno nevtralno prihodnost v korist naših državljanov (v nadaljnjem besedilu: načrt za uresničitev podnebnih ciljev)¹ predlagala zvišanje podnebnih ambicij Unije z dvigom ciljne vrednosti za emisije toplogrednih plinov (TGP) na vsaj 55 % pod ravnmi iz leta 1990 do leta 2030. Predlog pomeni izpolnitev zaveze iz sporočila Komisije z dne 11. decembra 2019 o evropskem zelenem dogovoru², da bo predstavljen celovit načrt za odgovorno povečanje ciljne vrednosti Unije za leto 2030 na okoli 55 %. Iz ocene učinka, priložene načrtu za uresničitev podnebnih ciljev, je razvidno, da je bilo treba pri izboljšavah energijske učinkovitosti, če naj se uresničijo večje podnebne ambicije, znatno preseči sedanjih 32,5 %.
- (2) Direktiva (EU) 2023/1791 o energetske učinkovitosti (v nadaljnjem besedilu: prenovljena direktiva o energetske učinkovitosti)³ je začela veljati 10. oktobra 2023 in je uvedla zavezujoč cilj EU glede 11,7-odstotnega zmanjšanja porabe primarne in končne energije do leta 2030, s čimer se je znatno zvišala raven ambicij za leto 2030, tudi v zvezi s financiranjem energijske učinkovitosti ter večjo uporabo načela „energijska učinkovitost na prvem mestu“ pri odločitvah v zvezi s politiko, načrtovanjem in naložbami v skladu s pravnimi določbami navedene direktive.
- (3) Akcijski načrt za cenovno dostopno energijo⁴, sprejet 26. februarja 2025 kot del dogovora o čisti industriji⁵, zajema ključne ukrepe, da bi se zmanjšali stroški energije za gospodinjstva in podjetja ter pomagala vzpostaviti resnična energetska unija, ki

¹ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij Krepitev evropskih podnebnih ambicij do leta 2030 – Vlaganje v podnebno nevtralno prihodnost v korist naših državljanov (COM(2020) 562 final), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=celex:52020DC0562>.

² Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij Evropski zeleni dogovor (COM(2019) 640 final), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=celex:52019DC0640>.

³ Direktiva (EU) 2023/1791 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. septembra 2023 o energetske učinkovitosti in spremembi Uredbe (EU) 2023/955 (prenovitev) (UL L 231, 20.9.2023, str. 1, ELI: [Direktiva – 2023/1791 – SL – EUR-Lex](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=celex:52023DC1791)).

⁴ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij Akcijski načrt za cenovno dostopno energijo – Izkoriščanje dejanske vrednosti naše energetske unije za zagotovitev cenovno dostopne, učinkovite in čiste energije za vse Evropejce (COM(2025) 79 final), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=celex:52025DC0079>.

⁵ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij Dogovor o čisti industriji: skupni načrt za konkurenčnost in razogljičenje (COM(2025) 85 final), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=celex:52025DC0085>.

zagotavlja konkurenčnost, varnost, razogljičenje in pravični prehod. Temelji na štirih stebrih in osmih ključnih ukrepih, ki zajemajo namenski ukrep za povečanje energijske učinkovitosti in doseganje prihrankov energije, pri čemer je poudarjeno, da energijska učinkovitost ključno prispeva k cenovno dostopni energiji, razogljičenju in industrijski konkurenčnosti. Evropska komisija bo za izboljšanje energijske učinkovitosti podpirala udeležence na trgu in finančne institucije pri spodbujanju enotnega trga za energijsko učinkovitost.

- (4) Sporočilo Komisije z dne 14. oktobra 2020 z naslovom Val prenove za Evropo⁶ opredeljuje stavbni sektor kot ključnega za doseganje ciljev energijske učinkovitosti do leta 2030 in podnebne nevtralnosti do leta 2050. To je posledica pomembnosti stavb, ki predstavljajo približno 40 % celotne porabe energije v Uniji in 36 % njenih emisij toplogrednih plinov.
- (5) Direktiva (EU) 2024/1275 o energetske učinkovitosti stavb (v nadaljnjem besedilu: prenovljena direktiva o energetske učinkovitosti stavb)⁷ je začela veljati 28. maja 2024, njen namen pa je strukturno izboljšati energijsko učinkovitost stavb s poudarkom na podpori prenovi energijsko najmanj učinkovitih stavb, boju proti energetske revščini z dajanjem prednosti ranljivim gospodinjstvom ter doseganju popolnoma razogljičenega stavbnega fonda do leta 2050.
- (6) V sporočilu o načrtu REPowerEU iz maja 2022⁸, ki sta mu sledila časovni načrt za ustavitev uvoza ruske energije⁹ in predlog uredbe o postopnem opuščanju uvoza ruskega zemeljskega plina ter izboljšanju spremljanja morebitnih energetskih odvisnosti¹⁰, so energijska učinkovitost in prizadevanja za varčevanje z energijo opredeljeni kot ključni stebri ciljev EU na področju energetske varnosti, da bi znatno zmanjšali odvisnost od ruskih fosilnih goriv in pospešili energetske prehod.
- (7) V poročilu Mednarodne agencije za energijo o svetovnih naložbah v energijo za leto 2025¹¹ je poudarjeno, da so za podvojitev hitrosti izboljšav energijske učinkovitosti potrebne obsežnejše dodatne naložbe. Čeprav so se naložbe v energijsko učinkovitost med letoma 2015 in 2022 stalno povečevale, je Mednarodna agencija za energijo ugotovila, da sta se leta 2023 podpora politiki in finančna podpora zmanjšali in ta trend je bil potrjen leta 2024. Zlasti v Evropski uniji so se naložbe v energijsko

⁶ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij Val prenove za Evropo – ekologizacija stavb, ustvarjanje delovnih mest, izboljšanje življenj (COM(2020) 662 final), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=celex:52020DC0662>.

⁷ Direktiva (EU) 2024/1275 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. aprila 2024 o energetske učinkovitosti stavb (prenovitev) (UL L, 2024/1275, 8.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1275/oj>).

⁸ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Evropskemu svetu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij Načrt REPowerEU (COM(2022) 230 final), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=COM%3A2022%3A230%3AFIN&qid=1653033742483>.

⁹ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij Časovni načrt za ustavitev uvoza ruske energije (COM(2025) 440 final), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?from=EN&uri=CELEX%3A52025DC0440>.

¹⁰ Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o postopnem opuščanju uvoza ruskega zemeljskega plina, izboljšanju spremljanja morebitnih energetskih odvisnosti in spremembi Uredbe (EU) 2017/1938 (COM(2025) 828 final, 2025/0180(COD)), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX%3A52025PC0828&qid=1750669110360>.

¹¹ Poročilo Mednarodne agencije za energijo o svetovnih naložbah v energijo za leto 2025, <https://iea.blob.core.windows.net/assets/1c136349-1c31-4201-9ed7-1a7d532e4306/WorldEnergyInvestment2025.pdf>.

učinkovitost in elektrifikacijo zmanjšale za 2 %, predvsem zaradi manjše podpore politiki na nekaterih trgih in upočasnitve prodaje toplotnih črpalk. Na splošno je Mednarodna agencija za energijo navedla, da je treba sedanjo letno stopnjo naložb v energijsko učinkovitost in elektrifikacijo potrojiti, da bi podvojili stopnjo izboljšav energijske učinkovitosti.

- (8) V poročilu Maria Draghija z naslovom *A Competitiveness Strategy for Europe* (Strategija konkurenčnosti za Evropo) je bilo opozorjeno na ogromne potrebe po financiranju Unije za doseganje njenih ciljev politike, ki znašajo najmanj 750 do 800 milijard EUR dodatnih naložb na leto, in na potrebo po učinkoviti uporabi javnih financ EU za spodbujanje zasebnih naložb. Za podporo mobilizaciji zasebnih naložb je bila v Draghijevem poročilu izpostavljena potreba po dokončanju unije kapitalskih trgov, povečanju zmogljivosti financiranja bančnega sektorja, kar vključuje oživitvev listinjenja in oceno sedanje bonitetne ureditve, ter preoblikovanju proračuna EU, da bi povečali njegovo osredotočenost in učinkovitost ter izboljšali spodbujanje zasebnih naložb.
- (9) Mobilizacija naložb v energijsko učinkovitost in spodbujanje dodatnega zasebnega financiranja prek namenskih politik in ukrepov financiranja sta dejansko ključna za pomoč državam članicam pri doseganju ciljev energijske učinkovitosti do leta 2030, stroškovno učinkovito doseganje podnebne nevtralnosti do leta 2050, olajšanje prehoda na integriran energetske sistem, ki zagotavlja cenovno dostopno in čisto energijo za vse, ter zmanjšanje pritiska na povpraševanje po energiji in s tem na cene energije, ob hkratnem povečanju konkurenčnosti in vzdržnosti gospodarstva EU ter prispevanju k zmanjšanju odvisnosti EU od uvoza energije.
- (10) Člen 30 prenovljene direktive o energetske učinkovitosti (EU/2023/1791) priznava potrebo po uvedbi ustrezne finančne in tehnične podpore za ukrepe za energijsko učinkovitost ter po razvoju ciljno usmerjenih ukrepov politike, ki omogočajo mobilizacijo zasebnih naložb v energijsko učinkovitost.
- (11) Finančne institucije in udeleženci na trgu energijske učinkovitosti, kot so podjetja za energetske storitve, energetske skupnosti, gospodarske javne službe za energetske storitve in operaterji distribucijskih sistemov, omrežja za daljinsko ogrevanje in hlajenje, nepremičninska podjetja, ponudniki tehnologij za energijsko učinkovitost in neto ničelne emisije, bi morali imeti ključno vlogo pri mobilizaciji zasebnih naložb v energijsko učinkovitost z izkoriščanjem gospodarskih koristi izboljšav energijske učinkovitosti v smislu prihrankov pri stroških energije in tako povečati ekonomsko upravičenost vlaganja v energijsko učinkovitost.
- (12) Da bi Komisija spodbudila sodelovanje finančnih institucij in dodatno mobilizirala zasebne naložbe za energijsko učinkovitost, je leta 2024 ustanovila Evropsko koalicijo za financiranje energijske učinkovitosti (v nadaljnjem besedilu: koalicija), ki je kot ustanovne člane združila države članice EU, finančne institucije in ustrezne deležnike, da bi opredelili konkretne ukrepe za izboljšanje zasebnega financiranja energijske učinkovitosti. Cilja koalicije sta ustvariti ugodno tržno okolje za naložbe v energijsko učinkovitost in povečati zasebno financiranje, potrebno za podporo doseganju energetskih in podnebnih ciljev EU za leti 2030 in 2050.
- (13) V skupnem poročilu z naslovom *Energy Efficiency Financing in Europe – An assessment of public spending for energy efficiency and the energy performance of buildings* (Financiranje energijske učinkovitosti v Evropi – ocena javne porabe za

energijsko učinkovitost in energijsko učinkovitost stavb)¹² sta v skladu z določbami člena 30(17) prenovljene direktive o energetske učinkovitosti (EU/2023/1791) in člena 9(8) prenovljene direktive o energetske učinkovitosti stavb (EU/2024/1275) ocenjena trenutno stanje in učinkovitost javne finančne podpore v Evropi za spodbujanje dodatnih zasebnih naložb. V skupnem poročilu je navedeno, da potrebne naložbe za doseganje ciljev energijske učinkovitosti do leta 2030 znašajo 370 milijard EUR na leto v obdobju 2021–2030 in da predvidena naložbena vrzel za doseganje ciljev energijske učinkovitosti znaša približno 170 milijard EUR na leto¹³. Proračunska sredstva EU za energijsko učinkovitost so se v večletnem finančnem okviru za obdobje 2021–2027 v primerjavi z obdobjem 2014–2020 povečala za 62 %, ob upoštevanju prispevka iz instrumenta NextGenerationEU pa za 491 %, in sicer s 26,5 milijarde EUR na 156,6 milijarde EUR. Velika večina tega povečanja izhaja iz mehanizma za okrevanje in odpornost. V skupnem poročilu je ugotovljeno, da so sredstva iz proračuna EU in nacionalnih javnih proračunov za energijsko učinkovitost temeljnega pomena, čeprav predstavljajo le omejen delež, tj. približno 14,4 % naložbenih potreb. V poročilu je tudi ugotovljeno, da bi bilo treba spodbujevalni učinek javnega financiranja v celoti in še naprej izkoriščati s povečanjem učinkovitosti in uspešnosti javne proračunske podpore pri doseganju večjih prihrankov energije in privabljanju dodatnega zasebnega kapitala.

- (14) Glede na omejeno razpoložljivost javnih sredstev bi morala biti njihova uporaba usmerjena v povečanje ekonomske upravičenosti naložb v energijsko učinkovitost in s tem v odpravo nedelovanja trga, ki ovira mobilizacijo zasebnih naložb v energijsko učinkovitost, hkrati pa bi se morala osredotočiti tudi na zagotavljanje podpore ranljivim skupinam za obvladovanje visokih vnaprejšnjih stroškov. Poleg tega omejena standardizacija naložb v energijsko učinkovitost predstavlja ključno oviro za razvoj namenskih finančnih ponudb in finančnih instrumentov za energijsko učinkovitost v večjem obsegu, zaradi česar ne privablja zasebnih vlagateljev in udeležencev na trgu. Zato ostaja ključna podpora združevanju, pomoči pri razvoju projektov in skupnim metodologijam za razvoj, združevanje in vrednotenje naložb v energijsko učinkovitost, da bi še dodatno privabili zasebni kapital.
- (15) Ker imajo gospodinjstva, ki jih je prizadela energetska revščina, omejena lastna sredstva in dostop do komercialnih posojil, se srečujejo z ovirami pri dostopu do finančnih sredstev za naložbe. Taka gospodinjstva zato poleg drugih inovativnih oblik financiranja potrebujejo inovativne javne finančne instrumente, ki združujejo različne oblike financiranja in omogočajo dostop do financiranja v obliki brezobrestnih ali nizkoobrestnih posojil, brezplačnega financiranja na podlagi uspešnosti, kot sta pogodbeno zagotavljanje prihranka energije in financiranje prek računov, kar gospodinjstvom omogoča dostop do vnaprejšnje finančne podpore in vračilo naložbe s prihranki pri računu za energijo. Energetske skupnosti imajo prav tako lahko vlogo pri združevanju zasebnih naložb v rešitve za energijsko učinkovitost na način, ki je dostopnejši in cenovno ugodnejši za državljane, lokalne organe, mala in srednja podjetja ter ranljiva gospodinjstva.

¹² Poročilo Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu o financiranju energijske učinkovitosti v Evropi: ocena javne porabe za energijsko učinkovitost in energijsko učinkovitost stavb (COM(2026) 118).

¹³ Poročilo Mednarodne agencije za energijo o energijski učinkovitosti za leto 2024, <https://iea.blob.core.windows.net/assets/f304f2ba-e9a2-4e6d-b529-fb67cd13f646/EnergyEfficiency2024.pdf>, in Bruegel, *How to finance the European Union's building decarbonisation plan* (Kako financirati načrt Evropske unije za razogljčenje stavb), vir: [PB 12 2024.pdf](#).

- (16) Pričakuje se, da bodo ukrepi za znižanje računov za energijo in zmanjšanje energetske revščine ter ukrepi za podporo prenovi najmanj učinkovitih stavb in za obravnavanje potreb ranljivih odjemalcev pozitivno prispevali k cilju Komisije, da poveča ponudbo cenovno dostopnih stanovanj in dostop do njih.
- (17) Zlasti v stavbnem sektorju je povprečna stopnja prenove, ugotovljena v državah članicah EU, trenutno prenizka (tj. pod 1 %), da bi zagotovili pravočasno razogljičenje stavbnega fonda. Podpora višjim stopnjam prenove in uvajanju ukrepov za energijsko učinkovitost v podjetjih, tudi z regulativnimi ukrepi, bo spodbudila sodelovanje zasebnih vlagateljev in udeležencev na trgu pri razvoju uspešnega trga za naložbe v energijsko učinkovitost.
- (18) Za povečanje zasebnih naložb v energijsko učinkovitost je treba priznati obstoječe razlike med trgi energetske učinkovitosti, praksami financiranja ter regulativnimi in podpornimi okviri držav članic. Po ugotovitvi, da različni izzivi na nacionalni in regionalni ravni zahtevajo različne pristope politike, koalicijo, vzpostavljeno na ravni Unije, dopolnjujejo namenska nacionalna vozlišča v državah članicah. Cilj je, da se vsako vozlišče osredotoči na poseben tržno usmerjen pristop za doseganje energetske učinkovitosti. Nacionalna vozlišča koalicije bi morala spodbujati uporabo rešitev za financiranje na nacionalni ravni z združevanjem ustreznih deležnikov, vključno z javnimi organi in finančnimi institucijami, ter z zagotavljanjem stalne tehnične podpore organom držav članic, da bi jim pomagala razviti rešitve za financiranje energetske učinkovitosti v skladu z njihovimi cilji politike in ambicijami. Podobno bi moralo biti to priporočilo za sprostitev zasebnih naložb v energijsko učinkovitost prilagojeno posameznim nacionalnim trgov in praksam financiranja.
- (19) Komisija je spomladi 2024 sklicala evropski državljanski forum o energijski učinkovitosti, na katerem je 150 evropskih državljanov in državljanek razpravljalo o izzivih in koristih energetske učinkovitosti, ki so zanje najpomembnejši. Državljanin in državljanke so na podlagi posvetovanj predložili seznam konkretnih priporočil, ki bodo vključena v prihodnje pobude Komisije, pri čemer so v njih poudarili ključno vlogo podpore financiranju energetske učinkovitosti¹⁴.
- (20) V skladu s členom 30(10) prenovljene direktive o energetske učinkovitosti (EU/2023/1791) mora Komisija pripraviti smernice za države članice in udeležence na trgu o spodbujanju zasebnih naložb v energijsko učinkovitost. Smernice bi morale državam članicam in udeležencem na trgu pomagati pri pripravi in izvajanju naložb v energijsko učinkovitost v okviru različnih programov Unije in zunaj njih, v njih pa bi bilo treba predlagati ustrezne finančne mehanizme in inovativne finančne rešitve s kombinacijo nepovratnih sredstev, finančnih instrumentov in pomoči pri razvoju projektov, da bi povečali obseg obstoječih pobud in uporabili programe Unije kot katalizator za okrepitev in aktiviranje zasebnega financiranja.
- (21) Temu priporočilu je priložena podrobna Priloga s primeri konkretnih ukrepov, meril in smernic za njihovo izvajanje prek vzpostavitve shem financiranja, ki lahko sprostijo zasebne naložbe v energijsko učinkovitost –

¹⁴ Končna priporočila, evropski državljanski forum o energijski učinkovitosti, https://citizens.ec.europa.eu/document/download/52a3608d-662c-4b0e-b463-684a9dbef302_sl?filename=Final%20recommendations%20European%20Citizens%60%20Panel%20on%20Energy%20Efficiency.pdf.

SPREJELA NASLEDNJE PRIPOROČILO:

Države članice in udeleženci na trgu bi morali:

1. Vzpostaviti dolgoročni okvir javne finančne podpore za energijsko učinkovitost, pri čemer bi morali zlasti izkoristiti vlogo specializiranih instrumentov financiranja obnovljive narave in javnih jamstev za večji dostop do financiranja ter zmanjšati tveganja naložb. Ta okvir podpore bi moral predstavljati hrbtenico za razvoj posojilnih produktov in zasebnih shem financiranja na področju energijske učinkovitosti ter temeljiti na predvidljivem regulativnem okviru za energijsko učinkovitost, ki zagotavlja dolgoročno prepoznavnost politike in krepi zaupanje vlagateljev. Okvir bi moral prav tako izkoristiti regulativne in davčne spodbude za spodbujanje izboljšav in naložb na področju energijske učinkovitosti.

2. Vzpostaviti ali okrepi nacionalni sklad za energijsko učinkovitost ali enakovreden instrument na nacionalni ali regionalni ravni kot namenski instrument za olajšanje dostopa do shem javne finančne podpore za energijsko učinkovitost, pri čemer se različni tokovi financiranja in finančna orodja združijo v enotno organizacijsko strukturo. Tak instrument bi moral poenostaviti dostop do financiranja, povezati zanesljiv nabor naložb v energijsko učinkovitost ter omogočiti združitev več tokov javnega in zasebnega financiranja v eno operacijo. Tak instrument bi lahko med drugim uporabil ciljno usmerjene programe financiranja, javna jamstva, finančne instrumente, podporo za tehnično pomoč, združevanje kreditov za namene listinjenja ter sheme forfeiranja in faktoringa ter prispeval k poenostavitvi postopkov, pravil in metodologij v zvezi z energijsko učinkovitostjo, pa tudi k izboljšanju prepoznavnosti shem finančne podpore in finančnih spodbud za energijsko učinkovitost ter ozaveščenosti o njih. Poleg tega bi morale države članice:

- oceniti stanje shem financiranja energijske učinkovitosti v svoji državi in
- določiti kapitalizacijo nacionalnega sklada za energijsko učinkovitost, ki se vzpostavlja ali krepi.

3. Razširiti dolgoročne finančne instrumente in rešitve mešanega financiranja. Države članice bi morale pregledati obstoječi nacionalni okvir financiranja, da bi vzpostavile in uporabile rešitve kombiniranega financiranja, ki združujejo posojila z nizkimi ali ničelnimi obrestnimi merami in javna jamstva v eno operacijo z različnimi vrstami nepovratnih sredstev – subvencioniranimi obrestnimi merami in provizijami za jamstvo, kapitalskimi rabati, nepovratnimi sredstvi za tehnično pomoč, ki lahko skupaj podprejo razvoj ponudb zasebnega financiranja, finančnimi produkti in inovativnimi instrumenti financiranja. Poleg tega bi morale države članice:

- prilagoditi podporo v obliki kombiniranih nepovratnih sredstev za zmanjšanje tveganja in ovir pri dostopu do finančnih sredstev,
- izkoristiti naravo obnovljivih sredstev finančnih instrumentov za energijsko učinkovitost s komponento kombiniranih nepovratnih sredstev,
- podpirati razvoj posebnih finančnih orodij za energijsko učinkovitost ter

čim bolj izkoristiti sredstva in programe proračuna EU za obsežno uporabo finančnih instrumentov.

4. Vzpostaviti instrumente za pomoč pri razvoju projektov in podpirati razvoj „agregatorjev“ projektov energijske učinkovitosti. To vključuje točke „vse na enem mestu“, ki državljanom in podjetjem pomagajo pri razvoju in združevanju naložbenih projektov za energijsko učinkovitost, super podjetja za energetske storitve, energetske skupnosti, instrumente za pomoč pri razvoju projektov in druge razvijalce projektov.

Agregatorje bi bilo treba podpreti pri doseganju kritične velikosti, da bi lahko vzpostavili trden nabor dobičkonosnih naložb. Države članice se spodbuja, naj izkoristijo podporo EU, na primer prek instrumenta evropske pomoči, namenjene področju energije na lokalni ravni (ELENA), da bi vzpostavile nacionalne ali regionalne instrumente za tehnično pomoč in pomoč pri razvoju projektov.

5. Proaktivno sodelovati v Evropski koaliciji za financiranje energijske učinkovitosti za spodbujanje tesnejšega in učinkovitejšega sodelovanja s finančnimi institucijami. To vključuje razvoj nacionalnih vozlišč ter opredelitev njihovih mandatov in delovnih programov. Poleg tega bi morale države članice:

- vzpostaviti partnerstva, ki bodo komercialnim bankam pomagala bolje izkoristiti dodatne finančne koristi naložb v energijsko učinkovitost, ter
- podpirati in spodbujati finančne institucije k ponujanju strankam prijaznih možnosti financiranja za energijsko učinkovitost.

6. Čim boljše izkoristiti davčne spodbude za mobilizacijo zasebnih naložb v energijsko učinkovitost. Ključni prednostni nalogi bi morali biti odprava fiskalnih ukrepov in subvencij, ki odvrtaajo od naložb v izboljšanje energijske učinkovitosti, kot so tisti, ki so vezani na uporabo tehnologij, ki temeljijo na fosilnih gorivih, in energijsko neučinkovitih tehnologij, ter izogibanje fiskalnim ukrepom, ki so z višjimi davčnimi obremenitvami usmerjeni v dodatne gospodarske koristi izboljšav energijske učinkovitosti. Poleg tega bi morale države članice uvesti pozitivne davčne spodbude in davčne ukrepe za mobilizacijo naložb v energijsko učinkovitost.

7. Spodbujati razvoj in uvajanje posojilnih produktov na področju energijske učinkovitosti ter zasebnega financiranja prek kreditnih pogodb. To vključuje hipoteke za energijsko učinkovitost in posojila za prenavo, vključno z uporabo javnih jamstev, drugimi ukrepi za zmanjšanje tveganja, davčnimi spodbudami, krepitvijo vloge sektorja bančnih storitev za prebivalstvo in upoštevanjem prihrankov energije pri ocenjevanju kreditne sposobnosti. V skladu s prenovljeno direktivo o energetske učinkovitosti (EU/2023/1791) zagotavljanje, da finančne institucije široko in nediskriminatorno ponujajo posojilne produkte na področju energijske učinkovitosti, kar pomeni, da se ti promovirajo v primerjavi s tradicionalnimi finančnimi produkti, kadar je to v najboljšem interesu potencialnih strank, ter da so prepoznavni in dostopni potrošnikom, tudi s podporo tretjih akterjev in javnih organov. Poleg tega bi morale države članice:

- omogočiti združenjem solastnikov, da skupaj najemajo posojila za financiranje naložb v energijsko učinkovitost, ter
- zagotoviti tehnično pomoč in svetovanje finančnim institucijam za krepitev zmogljivosti, ki jo uradniki za kredite potrebujejo za trženje posojilnih produktov za energijsko učinkovitost.

Udeleženci na trgu bi morali:

- razvijati in tržiti posojilne produkte na področju energijske učinkovitosti ter
- zagotoviti strankam prijazne rešitve financiranja in posojil za energijsko učinkovitost v skladu s členom 30 prenovljene direktive o energetske učinkovitosti.

8. Omogočiti potreben regulativni okvir in podpreti razvoj inovativnih shem financiranja. Sheme, kot sta financiranje prek davkov in financiranje prek računov, bi bilo treba razviti tako, da se ustreznim javnim organom omogoči uporaba davkov in drugih dajatev kot nosilcev odplačevanja dolgov, in sicer z vključevanjem gospodarskih javnih služb za

energetske storitve in distributerjev v financiranje ukrepov za energijsko učinkovitost ter omogočanjem odplačevanja dolgov prek računov za energijo. Tudi z omogočanjem, da se dolg veže na nepremičnino in prenese skupaj z lastništvom nepremičnine. Natančneje, države članice bi morale:

- oceniti, ali nacionalni okvir omogoča razvoj shem financiranja prek davkov in prek računov,
- določiti pravice gospodarskih javnih služb za energetske storitve do zagotavljanja financiranja za energijsko učinkovitost,
- vzpostaviti postopke za zagotovitev odplačil prek davkov na nepremičnine in prenosa dolga skupaj z lastništvom,
- zagotoviti zadosten denarni tok pri izvajalskih subjektih (npr. gospodarskih javnih službah, podjetjih za energetske storitve) in/ali vzpostaviti nacionalne ali lokalne jamstvene in podporne sklade za doseganje večjega obsega.

Udeleženci na trgu bi morali:

- razvijati in tržiti sheme financiranja prek računov za energijsko učinkovitost s spodbujanjem sodelovanja med gospodarskimi javnimi službami za energetske storitve in podjetji za energetske storitve.

9. Odpraviti ovire in povečati financiranje energijske učinkovitosti prek sporazumov o storitvah ter spodbujati trg energetskih storitev. Primeri vključujejo podporo izboljšanju energijske učinkovitosti z operativnimi odhodki, odpravo upravnih ozkih grl in ovir za razvoj trga podjetij za energetske storitve, izkoriščanje instrumentov, ki temeljijo na uspešnosti, kot so pogodbeno zagotavljanje prihranka energije in druge inovativne rešitve za energetske storitve. Države članice in udeleženci na trgu bi morali:

- uporabiti javno proračunsko podporo EU in nacionalno javno proračunsko podporo za razvoj trga podjetij za energetske storitve z olajšanjem financiranja podjetij za energetske storitve in subjektov za posebne namene za energijsko učinkovitost,
- spodbujati vlogo podjetij za energetske storitve in novih načinov sklepanja pogodb, kot sta energijska učinkovitost kot storitev in pogodbeno zagotavljanje prihranka energije, kot steber nacionalne politike energijske učinkovitosti,
- spodbujati posodobitev zakonodajnih okvirov in javnih razpisov, da bi izrecno priznali in omogočili financiranje podjetij za energetske storitve in pogodbeno zagotavljanje prihranka energije, ter
- podpreti uvedbo napredne merilne infrastrukture, ki lahko samodejno spremlja pretoke in prihranke energije.

Udeleženci na trgu bi morali:

- izkoristiti javno podporo in enotni trg EU za spodbujanje dinamičnega trga za energijsko učinkovitost kot storitev, tudi prek notranjih meja EU, ter
- vzpostaviti partnerstva med ponudniki tehnologije, distributerji energije, podjetji za energetske storitve in finančnimi institucijami.

10. Uporabljati dolgoročna javna jamstva in druga orodja za zmanjšanje tveganja, da bi povečali dostop do zasebnega financiranja za energijsko učinkovitost. Ta so ključna za izboljšanje gospodarske upravičenosti energijske učinkovitosti z zmanjšanjem splošnega naložbenega tveganja, zagotavljanjem podpore za izboljšanje kreditne kakovosti, da se poveča

dostop do financiranja za posebne trge in segmente prebivalstva, ter s podpiranjem konkurenčnejših obrestnih mer. Poleg tega bi morale države članice opredeliti tveganja in težave, značilne za posamezne države, pri dostopu udeležencev na trgu do financiranja.

11. Spodbujati možnosti refinanciranja in podpirati razvoj sekundarnega trga za energijsko učinkovitost z zasebnimi finančnimi institucijami. Taki instrumenti bi lahko podpirali sheme forfeiranja in faktoringa za pogodbe podjetij za energetske storitve o zagotavljanju prihranka energije, združevali terjatve za energijsko učinkovitost od različnih posojilodajalcev za namene listinjenja ter olajšali oblikovanje super podjetij za energetske storitve ali podobnih struktur, ki posredujejo med temi podjetji in institucionalnimi vlagatelji. Poleg tega bi države članice in udeleženci na trgu morali:

- spodbujati razvoj trga zelenih obveznic v svojem nacionalnem okviru in
- vzpostaviti in okrepiti namenski dialog s finančnimi institucijami o razvoju sekundarnega trga za energijsko učinkovitost ter
- podpreti vzpostavitev namenskih mehanizmov za refinanciranje energetske učinkovitosti.

12. Izboljšati zbiranje podatkov o energijski učinkovitosti. To vključuje podatke o finančni uspešnosti naložb v energijsko učinkovitost ter podatke v podporo ukrepom za spremljanje in preverjanje prihrankov energije. Države članice in udeleženci na trgu bi morali podpirati razvoj, harmonizacijo, standardizacijo in poenostavitev metodologij ocenjevanja projektov, vključno z vrednotenjem neenergijskih koristi ter ukrepi za spremljanje in preverjanje prihrankov energije, ki so ključni za povečanje zaupanja vlagateljev in gotovosti zanje, ter zagotavljati denarno vrednost prihrankov energije kot tržnega blaga.

Pri izvajanju tega priporočila bi morale države članice in udeleženci na trgu ustrezno upoštevati Prilogo k temu priporočilu, ki vsebuje podrobne smernice o konkretnih ukrepih politike in finančnih ukrepih za mobilizacijo zasebnih naložb v energijsko učinkovitost, vključno s posebnimi priporočenimi ukrepi, utemeljenim ozadjem in primeri uspešnih praks.

V Bruslju, 10.3.2026

*Za Komisijo
Dan Jørgensen
član Komisije*

